

DEBRECZEN

Szerkesztőség: Debrecen, Bajcsy-Zsilinszky-u. 1. sz. földszint (Arany Bika bérház). Tel.: 113. (7 mellékállomással). Szerkesztőségi hiv. órák d. u. 3—7-ig

KELETMAGYARORSZÁGI NAPLÓ
Független Kisgazda, Földmunkás és Polgári Párti újság

Kiadóhivatal és nyomda: Bajcsy-Zsilinszky-u. 1. sz. (Arany Bika bérház) félemelet. Telefon 113. (7 mellékállomással). Hivatalos órák: reggel 8—este 6-ig.

A munka becsülete

Most, amikor a gazdasági stabilizáció ideje végre valahára közeledik, amikor elérkeztünk pénzügyi életünk súlyos betegségeinek gyógyulásához, amikor immár készült az értékaló jó pénz, felvetődnek olyan gondolatok, amelyek eddig elenyésztek az időszerűtlenségben és az inflációs gazdasági válság homályában.

A munka megbecsülését várjuk gazdasági bajaink orvoslásától. Azt várjuk, hogy minden rendű munka megbecsülést találjon az új gazdasági rendben.

Sajátságos, hogy éppen azokban az időkben, amikor a dolgozó szellemi és anyagi javait hirdették a fórumon, akkor kapta az emberi munka, a magyar ember munkája a legkevesebb ellenértéket.

Eszmelleg nem volt hiány a dolgozók jogainak hirdetésében, de gyakorlatilag annál kevesebb történt. Ami meg történt, az is csupán a rohanó inflációval szemben való igen kevés hatással bíró védekezés volt. Így következett be az a állapot, hogy egy munkás éppen abban az időben, amikor a közelében az volt a jelszó, hogy az ő ideje következett el, tulajdonképpen életszínvonalában a mélypontra került. A munka megbecsülése csak papíron volt meg, a pénzromlás megnehezítette a munkások felemelkedését.

Am, mikor a munka megbecsüléséről beszélünk és annak fontosságát hangsúlyozzuk, nem lehet csupán egyetlen rétegre gondolnunk. Minden ember, aki munkája után él, meg kell hogy kapja munkájának kellő ellenértékét, a végzett teljesítmény után járó szellemi és anyagi ellenszolgáltatást.

Helytelen felfogás a dolgozók fogalmát elhatárolni és például csak az iparban foglalkoztatottakra vonatkoztatni. Legnehezebb munka például a paraszti munka. A legnagyobb fizikai teljesítményt követeli meg a földdel való foglalkozás. Akár kisgazda, akár törpebirtokos, akár régi, akár új kisgazda, akár mezőgazdasági munkás, a dolgozók sorában megkövetelheti magának legalább azt a helyet, amelyet a többi dolgozó réteg kíván magának.

A paraszti munkát eszmelleg fel kell emelni a megbecsülésnek arra a színvonalára, amelyet jelentőségénél, fontosságánál fogva megérdemel, anyagiakban pedig biztosítani kell a reális ellenértékét munkája után. A köz érdekében a parasztság viseli a legnagyobb terhet, munkájának értéke devalválódott. Most, a pénzügyi és gazdasági felépítés során biztosítani kell a magyar föld megmunkálásával járó munka teljes ellenértékét.

Az ipari munkásság és vele együtt az értelmiségi osztály szintén eleget szenvedett az inflációs idők rohamai által. A bérek és fizetések reálértéke a folytonos felfúvás és emelés ellenére is hallatlanul alacsonyra szállt. Találón jellemző az amerikai sajtó ezt a helyzetet „elrettentő példának”. Mikor egy képzett munkás, vagy közléstiszviselő annyit sem kapott értékben egy hónapra, mint békekorban egy kifizető, amikor egy magyar munkás hetibére vásároló erőben annyit tett ki, mint egy külföldi munkás órabére, akkor valóban nem lehetett nálunk a munka megbecsüléséről beszélni.

A négy külügyminiszter megegyezett abban, hogy a Magyarországgal kötendő békeszerződés tervezete a békeértekezlet elé kerüljön

Párisból jelentik: A négy külügyminiszter megegyezett abban, hogy az Olaszországgal, Magyarországgal, Romániával, Bulgáriával és Finnországgal kötendő békeszerződés tervezete a békeértekezlet elé kerüljön. Molotov visszautasította azt a javaslatot, hogy a h. külügyminisztereket bízzák meg az Ausztriával kötendő szerződés előkészítésével, továbbá Bevin javaslatát, hogy mielőbb határozzák meg, miképpen lehetnek a német vagyonforgalmak Ausztriában. A külügyminiszterek értekezlete a péntek esti ülésel véget ért. A kiküldöttek azzal bícsúztak, hogy viszontlátásra a békeértekezleten.

A külügyminiszterek utolsó tanácskozásáról jelentik meg, hogy megegyeztek a szövetségi létesítésében a Trieszt nemzetközívó tételével kapcsolatos kérdések elintézésére. A Savoya olasz csatahajót átadják Görögországnak. A külföldön lévő román javak felhasználása ügyében nem sikerült megállapodni.

Elfogadták az olasz gyarmatok ügyében benyújtott szakvéleményt. A jelentés javasolja, hogy a békekötéssel egyidőben hozzák nyilvánosságra a békeszerződésben foglalt cikkelyt és bejelentést. A békeszerződés szakasza szerint: Olaszország lemond ariai gyarmatairól, ezek végleges döntésig brit felügyelet alatt maradnak s a külügyminisztereknek egy éven belül kell véglegesen dönteniük a gyarmatok ügyében.

Bevin bejelentette, hogy Nagy-Britannia sürgősen fontolóra veszi Byrnes javaslatát két, vagy több németországi övezet gazdasági egyesítéséről. Bidault kijelentette, hajlandó hozzájárulni központi intézőszervek felállításához Németországban azzal a kikötéssel, hogy a Saar-vidék: Franciaország ellenőrzése alatt tartják. Byrnes hozzájárult ahhoz, hogy a

lása ügyében nem sikerült megállapodni.

Elfogadták az olasz gyarmatok ügyében benyújtott szakvéleményt. A jelentés javasolja, hogy a békekötéssel egyidőben hozzák nyilvánosságra a békeszerződésben foglalt cikkelyt és bejelentést. A békeszerződés szakasza szerint: Olaszország lemond ariai gyarmatairól, ezek végleges döntésig brit felügyelet alatt maradnak s a külügyminisztereknek egy éven belül kell véglegesen dönteniük a gyarmatok ügyében.

Bevin bejelentette, hogy Nagy-Britannia sürgősen fontolóra veszi Byrnes javaslatát két, vagy több németországi övezet gazdasági egyesítéséről. Bidault kijelentette, hajlandó hozzájárulni központi intézőszervek felállításához Németországban azzal a kikötéssel, hogy a Saar-vidék: Franciaország ellenőrzése alatt tartják. Byrnes hozzájárult ahhoz, hogy a

Saar-vidék Franciaországé maradjon, Molotov kifejezte közreműködési készségét a németországi központi intézőszervek megvalósításában, de több időt tart szükségesnek a Saar-vidékkel kapcsolatos javaslat tanulmányozására. Byrnes az osztrák békeszerződés vitájának megkezdésekor javasolta, hogy a h. minisztereket bízzák meg az Ausztriára vonatkozó javaslatok tanulmányozásával. Molotov indítványozta, hogy 437.000 lakónyelvtől távollevő személyt hajadéktalanul távolítsanak el Ausztriából és a h. külügyminiszterek a volt csatlósállamokkal kötendő szerződések tervének előkészítése után nyomban lássanak hozzá Ausztria kérdéseinek tanulmányozásához. A másik három külügyminiszter a javaslat 2. részét elfogadta, de a hontalanok ügyének tanulmányozásához több időt tart szükségesnek.

A külügyminiszteri tanács befejezte ülészakát

A külügyminiszteri tanács pénteken befejezte ülészakát. A négy külügyminiszter pénteken kétközben ült össze. A délelőtti ülésen folytatták a német kérdés megvitatását. A brit és amerikai képviselők támogatják a Saar-vidéknek Németországtól való elszakítására és a francia vámtérletbe való csatolására vonatkozó francia igényt.

A szovjet küldöttség megismételte nyilatkozatát, amely szerint nincs ellenvetése központi német igazgatás szervezése ellen, ami az első lépés lenne a központi német kormány létesítésére. Egyben azonban ellenezte a német kérdés részleteiben való megoldását, így a Ruhr-vidék ügye tisztázásának feltételét.

Azután az osztrák kérdésre került sor. A szovjet küldöttség négy pontból álló javaslatot terjesztett elő.

A javaslat 1. pontja rámutat arra, hogy az ausztriai szövetséges tanács által ez év június 28-án aláírt új egyezmény erősen előmozdítja a demokratikus rend megvalósítását Ausztriában.

A 2. pont ráirányítja a figyelmet az Ausztria nyugati övezetében tartózkodó 437 ezer idegenre, az úgynevezett menekült személyekre, akik között csehtízek, usztasák, Szálasi-párti magyarok, Anders-féle fasista katonák és ukrán fehér gárdisták vannak. Ezek jelenléte nemcsak a demokratikus Ausztria, hanem a szomszédos demokratikus államok belső biztonságát is súlyosan fenyegetik. Ezért a szovjet küldöttség szükségesnek tartja a külföldieknek Ausztriából való mielőbbi eltávolítását.

A szovjet javaslat 3. pontja megállapítja, hogy a fenti feladatok sikeres megoldása az előfeltétele annak, hogy az osztrák kormánynak átadják a teljes hatalmat és visszaillesztik a teljesen független Ausztriát, ami a szövetséges hatalmak főcélja Ausztriában.

Végül a 4. pont kimondja, hogy Németország volt csatlósállamok kötendő békeszerződések munkálatainak befejezésére való tekintettel meg kell kezdeni az osztrák békeszerződés tervezetének előkészítését. A szovjet küldöttség hangsúlyozta azeknek a rendszabályoknak a fontosságát, amelyek a hitlerizmus maradványainak Ausztriából való kiküszöbölését célozzák.

A külügyminiszterek tanácsa végül meghallgatta a h. külügyminiszterek által készített jelentést a békeszerződésekkel kapcsolatos, san függőben maradt kérdésekről. Ezek némelyikében a tanács végleges döntésben állapodott meg. Azokat a kérdéseket, amelyekben a külügyminiszterek nem tudtak megegyezni, a békeértekezlet elé utalták.

Byrnes: A kilátások kiténőek

Byrnes, az Egyesült Államok külügyminisztere szombaton kijelentette, hogy a négy nagyhatalom külügyminiszterének értekezlete általában véve jól sikerült. Az öt volt ellenséges csatlós állam-

mal: Olaszországgal, Romániával, Bulgáriával, Magyarországgal és Finnországgal való békekötés biztosítására a kilátások igen kiténőek, — mondotta Byrnes.

Wessenmayert Nürnbergbe viszik, Feketealmi Czeidnert és Szombathelyit átadják Jugoszláviának

Budapestről jelentik: Wessenmayert pénteken délután katonai repülőgépen Nürnbergbe vitték. A jövő hét közepén hozzák vissza Budapestre és itt augusztus elején áll a népbíróság elé. Szombaton az igazságügyminiszter rendelkezésre átadják a jugoszláv katonai misszionáriusok legfőbb irányítóját, Szombathelyi Ferencet, az életfogytiglani fegyházra ítélt volt vezérkarifőnököt, Bajsai Ernő Bács-Bodrog megye volt alispánját, Laics Jó-

zsef és János Sándor délvidéki községi jegyzőket, akiket a jugoszláv népbíróság elé állítanak.

Elkebozzak náciik vagyonát

Bécsből jelentik: A három osztrák vezetőpárt, a szocialisták, a néppárt és a kommunisták szombaton elfogadta azt az új törvényt, amely külön adót és vagyondézsmát vet ki a náciipárt volt tagjaira. A törvény a hónap végén lép életbe, de a 70 éven felüli náciik mentességet kapnak. (MTI)

jed az emberi munka minden területére, fizikaira és szellemre egyaránt.

Egyetlen tétellel kell kilindulni, a munka megbecsüléséből. A demokratikus átalakulás az emberi jogok teljességének elengedhetetlen feltétele, hogy a munka teljes

megbecsülést nyerjen az egész vonalon.

Emberé a munka, Istené az áldás! — tartja a szép magyar mondás. Isten áldása legyen a magyar munkán és legyen emberi becsülete, mert csak így épülhet fel igazán az ország!

Százéves a magyar vasút

Gazdag és örömteljes aratása volt száz évvel ezelőtt a magyar földnek: megindult az első gőzmozdonyú vasút Budapest és Vác között; egy perc híjjával egy óra alatt futotta be az út az első vonat. A nyomában életrekel vasútvonalak hirdették a lelkiileg is gazdag magvetőnek: gróf Széchenyi Istvánnak áldásos munkáját és a nemzet megértését az új világ megteremtése s abban való méltó élniakarása iránt. S ha nem is voltunk az elsők, de e téren sem az utolsók, kik bizonyosságot tettünk a nagy és új korszakot jelentő eszünk megvalósításában, gondolatok tettek váltásában.

Ahogy az első vonat kerekei átűbörögnek a magyar rónán, csakhamar új vonalak, vonalhalozatok alapjait rakják le a munkás kezek s a szabadságharc s a nyomában beállott néma csend dacára pár évtizeddel később már az egész ország visszhangozza a vidám nótát: „Megy a gőzös, megy a gőzös Kanizsára, Kanizsáról, Kanizsáról Kaposvárra; — masiniszta, Ihaj-csuhaj, ki a gőzöst igazítja.”

Hazánkban a vasút fogalmával Széchenyi után Baross Gábor személye forr egybe. Mondhatnók, ő a vasutak IV. Bélája ki vas kezekkel a tudás és akarás lankadatlan fegyverével — saját életének és vagyonsodásának teljes mellőzésével fekiúdt bele abba, hogy az országot gazdagítsa s a vasutak kiépítésével a jólét útjára vezesse. Véget vetett annak a százados szomorú állapotnak, hogy míg egyes vidékek saját zsrjukban fulladtak más országrészekben a kenyér s munka hiányának gondjai közt sorva doztak. Áldásos munkájáért a hálás nemzet szoborral örökléte meg emlékét.

Széchenyi a kétségtelenül feudalista főúr — nyugati tapasztalataival — Baross, az egyszerű pruzánai tót paraszt fia — a magyar föld meleg szeretetétől sarkalva tudásával és ernyedetlen szorgalmával építene egy új országot. Intő példa: minden előítélet és fajgyűlölet hirdetőinek, — mert az alkotás láza és akarása, a köz önzetlen, igaz szeretete, ha megvan, csak megtalálni, kellő helyére állítani és dolgozni engedni hagyni kell az arra érdemeseket, az arra alkalmosakat!

Baross nemcsak teremtett, de a megépített vasútnak virágzóvá és jövedelmezővé tételé-

Fotó Horváth
Simonffy-utca 1 b.

ról is gondoskodott: zónarendszer megvalósításával. Nem a drágítás, pont az olcsóbbá tétel elvével dolgozott! S bár e rendszernek voltak gyengéi, mégis elvitathatatlan, hogy Baross és munkatársai a magyar közlekedés s vele a magyar gazdasági élet hatalmas úttörői voltak. Ebben a munkában nem utolsósorban a dícséret a magyar vasutasokat és tisztviselőket, kik a kezdet óráitól a mai napig a legsúlyosabb és legfelelősségteljesebb szolgálatot úgyszólván éhbéért teljesítették. (Ennek nem Baross volt az oka, így volt előtte, sajnos úgy maradt utána is). Pedig a magyar vasutak rendje, pontossága Európaszerinti fogalom volt, kívánatos, hogy e tulajdonsága jellemezze a jövőben is, s az „Arcal a vasút felé” nagyszerű s első elhangzásakor mindnyájunkat megörvendtető jelszó után — a tekintet a vasút s vasutasok felé csakugyan megmaradjon az irányításban vas, a méltóságban nem szükmarkú kéz — mint baráti kéz a vasutasok kezével kapcsolódjék.

A vasutak megépítésében — mint külföldön, — nálunk is bizonyos szerepet játszott a stratégiai kérdés. Valószínű, hogy a minden lébe kanál szerepét játszó és önző német erő és akarat (ittkon nálunk is s e kérdésben is megjárta a maga fölényes játékát, de viszont akaratlanul találkozott a kérdés gazdasági kényszerűségeinkkel, mert hisz természetesen, hogy határainktól és határainkig siető vonalaink gazdasági kérdést is szolgálnak, midőn az ország szívéből kifelé s a határoktól befelé lebonnyolják a gazdasági követelményeket. Ez a vasútpolitika különben többé-kevésbé minden államban tapasztalható. A vasút mai, évszázados ünnepe csonka volna, ha meg nem emlékeznénk arról, hogy kicsi s világvizonylatban gyermekkorát élő vasúti iparunk sok tekintetben világhírreget verkedett ki eddig is magának: kéregöntető kerekeink, göliát sineink, hokotróink, villamos és olaj erőre épített motoraink és motoros járműveink, a határokon túl, messze földön ismertek és keresettek. Feltaláló és ügyes munkások e gyarant büszkék lehetnek az elért eredményekre. A szakértelem és a feyelemzett munka példaképek dicsekedhetnek e téren... s az új korszak lesz hivatva e példákat hatványozottan a világ elé tárni s az országnak új büszkeségét s gazdasági forrásává tenni!

A küszöbön álló, vasutainkat egyöntetűen államosító rendszer azonban nem tegye mamutvállalattá a vasutat, melyet lomhaság és elernyedés jellemez! A mai centrumok hátsókörök kibővítésével fűrge és eleven testvértagokká kell ezeket átnevelni, melyek — ahol lehet — önálló kezdeményezéseikkel, nemes versennyel igyekezzenek egymást felülmúlni, mindig a köz javára és érdekében. S ami az egyik helyen jónak bizonyul, azt az állam a többinél tegye kötelesség szerűvé!

Legyen itt is mindnyájunk figyelmeztető táblájára írva (ne csak az, hogy: „Vigyázz, ha jön a vonat!” hanem a költő szava: „Legyen dicsőbb, ki tette fűbb!”)

Vasutas életben több ízben hallottam, hogy a vasut nem csak fuvarozási vállalat, hanem erkölcsi intézmény is; hanem baj volna, ha az előttünk álló demokratikus világban e fellegás nem menne át a köz-

tudatba s nem lenne minden vasúttal dolgozó kicsi és nagy emberének legfőbb irányítója. Ha ennek az elvnek figyelmen kívül hagyásával ismét kapitalista érdekek lebegnének a vasút mozgató erői előtt, s ha részvényesek tollasodása, „vezérek” és igazgatók protekciós hajlamai, egyéni, sokszor igazságtalan és titkos szándékai burjánoznának a régi — előkelő irodák félelmetes falai között. Friss levegő, tiszta és önzetlen, becstelenségek teheti csak nagyra a vasutunkat. De ha ez az álom valóra válik, akkor a szűkebb határok között is vígan dühörognek majd a vonatok, s a minden munka célja valóság lesz: lágy kenyér és friss szőlő mosolyog minden magyarnak.

Az adópengőjegyek a pénz szerepét töltik be a stabilizációig

A budapesti sajtó értesülése szerint minden alapot nélkülöznek azok a Budapestben elterjedt hírek, amelyek szerint már a legközelebbi napokban olyan intézkedések lépnek életbe, amelyek közelről érintik az adópengőjegyek sorsát. Ezeket a híreszteléseket nyilván politikai és gazdasági zavarteltetés céljából terjesztették.

A háborúk előtt — tudva levő — egy időben az autóverseny már-már aggodalmat keltett a vasutaknál. A szállítmányok megtartása és biztosítása céljából folytonos tarifacsökkenések, díjkezdmények, filléres vonatok beállítása volt szükséges. Ez az idő csakhamar újból be fog köszönteni. A szakemberek és a talpraállításra kész igazi munkás találakonyossága fogja megteremteni azokat a módokat, járműveket és eszközöket (teher sínbuszok köztúra és vasútra), melyek a versenyben a vasút sikereit s újabb megerősödését biztosítják. Adja Isten, hogy ebben a magyar tudás és erő, ész és szorgalom új fényt és elismerést szerezzen a magyarnak!

—bot—

Jövő héten összeül a nemzetgyűlés

Mint budapesti jelentés már beszámolt róla, hatvan képviselő pénteken levelet intézett a nemzetgyűlés elnökéhez, amelyben a házszabályokról szóló törvény alapján a nemzetgyűlés egybeh-

vását kéri. A nemzetgyűlést az elnökség e hét közepére összehívta. Kiszivárgott hírek szerint az összehívást sürgető hatvan képviselő sorában Sulyok párti képviselők vannak.

Nagy Ferenc távirata Bidaulthoz, a francia nemzeti ünnep alkalmából

Nagy Ferenc miniszterelnök a francia nemzeti ünnep alkalmából táviratot intézett Bidault francia miniszterelnökhez, amelyben utal arra, hogy július 14-ének történelmi napja nemcsak Franciaország számára jelenti a népi felszabadulás nagy ünnepét, de az egész világ számára az emberi szabadság emlékeztető dátuma. A magyar nép a mai napon emlékeztetőbe

időzi Franciaország dicsőséges történelmét és a francia népre gondolt, amely annakidején elsőnek választotta meg a demokratikus eszméket. Remélve, hogy az igazságos béke nagy műve, mely a francia fővárosban születik meg, meg fogja teremteni minden demokratikus nép számára a boldog élet szilárd alapjait.

Megjelent a búzaföldadóról szóló új rendelet

A Magyar Közlöny 1946 június 25-i 141. száma közli a kormány 7120/1946. M. E. sz. továbbá az 1946 július 12-i 155. száma közli a pénzügyminiszter 141.200—1946. VIII-PM. sz. rendeletét az 1946. évi búzaföldadóról, melyeket kivonatossan az alábbiakban ismertetünk.

Földadó és járulékaival valamint a föld után járó jövedelemadó és járulékaival 1946. évi természetben kell leróni minden földtulajdonosnak a földadót, még pedig a kataszteri tiszta jövedelem minden koronája után 4 kg búzát. E földadó után semmiféle pótdadót kivetni nem szabad.

Kivételesen készpénzben fizethető meg a búzaföldadó 1946-ra a magyar államkincstár, törvényhatóságok, községek, legeltetési és erdőbirtokossági társulatok, közforgalmu vasutak, közutak fenntartását végző hatóságok, vizitársulatok és érdekeltségek tulajdonát képező mező- és erdőgazdasági ingatlanok után, a 600 négyzetméter meg nem haladó területű összes mezőgazdasági ingatlanok (házhelyek) után s ha az ingatlan kataszteri tiszta jövedelme az 5 (öt) koronát nem haladja meg. Ha a földtulajdonos búzát egy-

általában nem, vagy csak oly kis mértékben termelt, hogy gazdasági szükségletén felül a földadót nem fedezné, egyéb terményekben is fizethet. Ez esetben 1 mm. búza helyett beszálíthat 110 kg rozst, 110 kg kétszerezest, 120 kg árpat, 120 kg zabot, 100 kg kölest, 130 kg májusi morzost tengerit, 70 kg babot, 70 kg borsót, 50 kg lencsét. A földadónak borbán való fizetéséről későbbi rendelet fog intézkedni. Egyéb termékekkel nem fedezhető földadó. A földadó negyedévenkénti egyenlő részletekben esedékes és fizethető az illető évnegyed közepéig kamatmentesen.

Az adóalany köteles az adófeltevésre szánt terményt a gyűjtőkereskedőhöz beszállítani. (Nem kell a városi adóhivataltól előzetesen kémiai beutaló bécát, mint a múlt évben.) A gyűjtőkereskedő „adó” jelzésű 2 példányú vételi jegyet állít ki az átvett terményről. A vételi jegyből egy példányt átad a beszoigáltatónak — ki három napon belül köteles e vételi jegyet a városi adóhivatal illetékes kerületénél a birtokában lévő földadó fizetési meghagyással együtt bemutatni elkönyvelés végett. A rendelet értelmében az adó lerovásának napján a vételi jegynek a városi adóhivatalnál történt bemutatási napot kell tekinteni. A városi adóhivatal a beszoigáltatott vételi jegyet értékpapírként visszajuttatja és kezeli, a fizetési meghagyáson az átvételt elismeri és a beszoigáltatott terménymennyiséget nyugtázza.

A rendelet értelmében a beszoigáltatott terménymennyiségnek 2 százaléknál, lényesen 5 százaléknál nagyobb idegen anyagot nem

szabad tartalmazni. Ellenkező esetben a gyűjtőkereskedő az átvételt meg is tagadhatja. A beszoigáltatott termények minősége körüli viták felett a területileg illetékes gazdasági felügyelő meghallgatása után a pénzügyigazgatóság végérvényesen dönt. A gyűjtőkereskedő a földadófizetés fejében átvett terményért semmiféle elmen ellenértéket nem fizethet.

Olyan vételi jegyet, amelyről az „Adó” felírás hiányzik, a városi adóhivatalnak elfogadni nem szabad.

A pénzügyigazgatóság kenyérgabona esetében a cséplés befejezése, más terményeknél a betaká-

ritás után 15 nappal a hátralékos adózákkal szemben a végrehajtási eljárás megindítását saját hatáskörében elrendeli.

A városi adóhivatal a rendelet szerint a gyűjtőkereskedőt havonta kétszer, az állami adóhivatal pedig havonta egyszer ellenőrzi.

A befolyt földadó 60 százaléka az állam bevételét alkotja, 40 százaléka pedig a helyhatóságok, törvényhatóságok útjapok és egyéb közületek szükségleteinek fedezésére szolgál.

E rendelet kihirdetésének napján (jelen esében 1946 július 10.) lép hatályba.

Ma elindulnak a magyar aranyért

Budapesti jelentés szerint vasárnap magyar bizottság utazik Frankfurtba, hogy hazaszállítsák a Nemzeti Bank aranykészletét. Ugyancsak a közel napokban kerül sor a Németország francia és amerikai övezetében lévő egyéb elhurcolt javak értékének felbe-

csülésére és a hazaszállítás megkezdésére.

A jövő héten már valószínűleg Budapesten lesz 28—32 millió dollár értékű aranykincsünk, amely most új pénzünknek fedeztetül fog szolgálni.

Mi van az új lakbérrendelettel

A pénteki minisztertanács letárgyalta és elfogadta az új lakbérrendeletet és félhivatalos úton közzé is tették annak egyes rendelkezéseit. Szombaton viszont a Gazdasági Főtanács azt közölte, hogy a napilapokban megjelent lakbérrendelet téves számokat tar-

talmaz. A Gazdasági Főtanács közléséhez hozzátesszi, hogy a rendeletet még csak most dolgozzák ki részleteiben és az előreláthatólag néhány nap múlva helyes szövegében a hivatalos lapban fog megjelenni.

Vasutasság diszfelvonulása Budapesten

Budapestről jelentik: Szombat délután fél háromkor a Kossuth-téren összegyűlekezett vasutasság az Andrássy úton ünnepélyes diszfelvonulást rendezett Tildy Zoltán, a magyar köztársasági elnök előtt. A köztársaság elnöke előtt történt elvonulás után a Máv igazgatóság Andrássy úti épülete köré tömörült. A Himnusz hangjai

után Varga László elnök pár perces beszéd keretében leplezte le az épület falán nemzetiszínű dráperia keretbe helyezett emléktáblát, amely Turáni Kovács Imre szobrászművész, az Istvánföldi fő műhely munkásának alkotása. Az emléktábla bemutatja az első magyar mozdonyt, és a legmodernebbet.

Diplomáciai kapcsolatok felvétele

Budapesti jelentés szerint a Szóvetséges Ellenőrző Bizottság értesítette a magyar kormányt, hogy jóváhagyta a diplomáciai kapcsolatok felvételét Romániával, Bulgáriával, Csehszlovákiával és Finnországgal.

Az új olasz kormány

Rómában hivatalosan közzétették az új olasz kormány névsorát. Miniszterelnök és ideiglenes külügyminiszter Gasperi demokrata, tárcanélküli miniszter Mammeli köztársasági párti és Sietro Nenni, egyben miniszterelnökhelyettes is. A kormányban 7 keresztény demokrata, 4 szocialista, 4 kommunista, 2 köztársasági és 1 függetlenségi tagja van (MTL).

Nem írják alá...

Bukarestből jelentik: Az ellenzéki pártokat képviselő román miniszterek kijelentették, hogy a választási törvénytervezetet jelenlegi formájában nem írják alá, mert szerintük alkotmányellenesen jött létre.

Ballon kabát

férfi ruha
női kabát
szövet
bélésáru

Vágó Sándor
Piac-u. 33. Széchenyi-u. sarok.

Mielőtt arany, ezüst,
brillións ékszerét
eladja,
mutassa meg
Szelecsényinek u. 2.

SZÍNHÁZ

Rajz Jancsi és Süli Manyi vendégfellépéssel került felújításra a rendkívül mulatságos „Egyetlen éjszakára” c. operett a Csokonai Színházban. A kintő vendégművészek friss, úde szímel gazdagították az egyébként is jól pergo előadást. Rajz Jancsi humorá, táncakészsége, mint amyszor a multban, most is frapirizta a közönséget. Remekül poentirozott humora egyetlen lehetőséget sem hagyott ki s a közönség harsogó derűje kísérte pompás elevenítését. Süli Manyi kedves bájjal és nagy rutinnal átszött játéka ugyancsak megérdemelten aratott sikert és osztatlan elismerést. Az előadás általában — a darab szokatlan pikantériájától eltekintve, — azon a szinten mozgott, ami a színház legjobb békenívóját idézte emlékeztetünkbe.

Közelesen mutatja be a ceglédi Szokoly színtársulat Csáthy László és Szokoly Gyula: Gyűlöltöm a házasságot című zenés vígjátékoperettjét. A darab 1933-ban ment Hollandiában és most összel fog menni a londoni Torcedor Színházban. Az ösbemutatót a rádió is közvetíti és a darab főszereplői között megtaláljuk a vidék legjobb primadonnáját, Szerdahelyi Borbála nevet.

MOZIK MŰSORA

PETŐFI MOZGÓ. Legsikerteltebb és időszerű magyar film: „Elkésztet levél.” Szőrényi és Uray a főszerepben. Kísérő műsor és új amerikai híradó. Előadások 7/5, 1/7 és 8 órákor, vasárnap 7/3-kor is.

METEOR MOZGÓ. Szombat, vasárnap A csodatevő ember. H. G. Wells regénye nyomán. Angol filmesoda. Új amerikai híradó. Szombaton csak egy előadás 7 órákor, vasárnap 7/5, 1/7, 8 órákor.

APOLLO MOZGÓ. Zanibár. Dzsungel film, főszerepben James Craig. Előadások: köznapokon 7/5, 1/7 és 8, vasárnap 7/3 órákor is.

Csokonai színház

Július 14-én, vasárnap délután és este Süli Manyi és Rajz Jancsi fellépésével EGYETLEN ÉJSZAKÁRA. Operett 3 felv. Hétfőn, kedden Dolgozó akción előadás 7 O K A J I A S Z U operett. Süli Manyi és Rajz Jancsi fellépésével

Megnyilt

a régi helyen
KOSSUTH U. 17. sz. alatt a

Tóth cukrászda

SAJÁT VEZETÉSBE
Fagyolt! Sütemények!

Amerikai magyarok bevonása Debrecen újjáépítésébe

Debrecen közlekedési és földrajzi helyzete alapján kedvező fejlődésnek néz elébe, ha a jelenlegi nehéz gazdasági helyzet ebben meg nem gátolná. A város legtöbb polgára egyetért abban, hogy a romoknak el kell tűnni és az eddigi elmaradottságból ki kell emelkedni. Az ország harmadik városa, különösen ma, amikor Budapest decentralizációja elengedhetetlenül szükséges, nem maradhat vissza a fejlődésben.

Miután a város a maga erejéből komoly fejlesztési tervet nem tud megvalósítani, külső támogatást kell szerezzen. Van egy kedvező lehetőségünk. A szabadságharc 100 éves évfordulójának közeledése. Debrecen városának neve elválaszthatatlanul összefonódik vele. Ezt a szellemi tőkét kellene felhasználni arra, hogy a város a kormánytól az újjáépítéshez nagyobb arányú segítséget kérjen. A nagy ünnepekre méltóbban nem is lehetne felkészülni, mint egy ilyen nagyszabású munkával.

Ettől függetlenül is, vagy ha az előbbi nem sikerülne, forduljon az amerikai magyarsághoz. A szabadságharc eszménye és Debrecen hírneve a siker biztosítéka lesz. Ne könyörödjünk, hanem forduljon, hanem arra kérje amerikai testvéreinket, hogy nélkülözhetetlen pénzüket fektessék be Debrecen újjáépítésébe. Építsenek maguknak bérpalotákat, hasznosítható épületeket városunkban. Küldjék el városrendezési terveinket és ismertessék elgondolásainkat. Ha ez sikerülne, biztosítható lenne Debrecen újja és mostanánál szebbé építése és egyúttal idekötnénk, az óhazához amerikai testvéreinket, akik itteni vagyunk folytán állandó összeköttetést tartanának fenn városunkkal, személyesen is többször ellátogatnának ide és életük alkonyán visszatérnének megpihenni az ősi földre. A gyermekelknek örökül maradó vagyon pedig a második generációt is idekötné. Végül az ország egyetemes gazdasági érdekeit is szolgálják a külföldi tőke behozatalával.

HÁBEL GYÖRGY
erdőmérnök.

Nem akarnak a jövőben tányérozni a cigányzenészek

Pang az ipar, tímárnak ment Magyar Gyuszi — Egy-egy vidéki lakodalom jelent valami jövedelmet...

A háború s a háború utáni események, a különféle korlátozások talán a legnagyobb mértékben a cigányzenészeket sújtják, még a köztisztviselőknél is nehezebb helyzetben vannak. Különösen érezhető ez Debrecenben, ahol az amúgy is gyenge éjjeli élet megbénult, minőséges kávéházi, vendéglői élet, kevés a zenés lakodalom. Tánccmultság, táncos összejövetel sok van, de ott a fő konkurens, a jazz-zene dominál a hódít. A debreceni cigányzenészek agilis elnökével Róvid Vilmosmal, a népszerű „Cicással” beszélgettünk az elmúlt nap a debreceni cigányzene és cigányzenészek helyzetéről.

— A debreceni cigányzenészek — mondotta — ilyen nehéz helyzetben még soha sem voltak. — Egyik országos híri és külföldön is becsült primás, Magyar Gyuszi ott is hagyta a vonót, elment tímárnak, a testvére játszik az Arany Bikában. Egy másik étteremben kis zenekarral Rác Jancsi fia és rokonsága muzsikál...

Alig-alig van jövedelem, néha egy-egy lakodalom, ott muzsikálhat és kereshet pénzt vagy élelmet a cigányzenész. Több kisebb vendéglőben természetben fizetnek, egy liter bor, vagy annak értéke a honorárium, a banda díjazása. Még a vidéki meghívások többet jelentenek, ott tudnak valamit keresni a zenészek, de az ilyen meghívás elég ritka. Május elseje jelentett némi kis mozgóládát, bevételt. Pénzben és természetben fizettek a megrendelőktől azért, hogy egy kislány ablaka alatt eljátszók: „Csak egy kislány van a világon” és „Szeretnék május éjszakáján letépni minden orgonát”. Volt a természetben díjazás során liszt, szalonna, aprócska szág is, — ez utóbbi ritka, mint a fehér holló.

A debreceni cigányzenészek különben szakszervezetbe tömörültek és mozgalmuk oda irányult, szűnjön meg a tányérozás, nem akarnak a jövőben tányérozni sem az éttermekben, sem a bálókban, sem a tánccmultságokban. Azt szeretnék, ha a belépődíjak után, vagy az éttermi árakhoz csapnának némi százalékot, a bál rendezése, az étterem tulajdonosa fixet adna a cigányzenészeknek.

A magyar dalkultúra megújulása Debrecenből indul ki

A felszabadulás után újraéledt magyar dalkultúra mind szebb eredményeket mutat fel. Az utóbbi idők teljesítményei között is élrő kívánczok a debreceni munkások hangversenye, melyet a Debreceni Napok alkalmából rendeztek és amely igazi nagyszabású seregszemléje volt a debreceni ének-karoknak. A Zöld Géza vezetésével szereplő Petőfi Dalkör, Forray István irányítása mellett a nagyműtű Városi Dalegyelet, a közel-múltban alakult, de már is bámulatos eredményt produkáló Törökös Dalegyelet, mely egyik legkitűnőbb vegyeskarunk Sziklay Ede keze alatt, a Szondy László karmester vezetésével egyre szebben fejlődő Debreceni Iparos Dalkör, a Szigethy Gyula vezetésével működő Postás Dalkör nyújtották a legszebb teljesítményeket, de magávalragadó volt Lókody László precíz irányítása mellett a Városi Dalegyelet női karának, továbbá a Kosuth Dalkörnek, az Egyetértés Dalkörnek és a Cipész Dalkörnek, valamint a Kereskedő Ifjak Dalkörének a száma.

Az új szellem elsősorban az előadott darabok megválasztásában mutatkozik. Ezen a téren tovább kell haladni. Célszerű volna, ha a debreceni dalárdák bekapcsolódna a jövőben körútként a színház egyes nagyoperettjeinél, daljátékainak előadásába, a Nagyerdőn, vagy Déri Múzeumnál térszínház-szerűen szerepelnének. Ez jó előkészület lenne arra az országos hangversenyre, melynek terve már kezdnek Debrecenben kibontakozni és amit itt, ebben a városban, ahol már lejárt egy felejthetetlen sikerű dalosverseny, — rendeznék meg.

A legfontosabb teendő, hogy a daleyeteinket a hamsíthatatlan magyar dal szolgálatába állítsák. Ezen a téren örvendős jelenségek mutatkoznak éppen Debrecenben, mely úgy látszik fészke lesz a megújuló magyar dalkultúrának.

Kulturális és irodalmi vonatkozásban más értékes jelenségekkel is szolgáltak a Debreceni Napok.

A magyar irodalom néhány napra Debrecenbe költözött. Mindenki aki számít szellemi életünkben, Zilahy Lajostól Ilyés Gyuláig, Laczkó Gézától Gallért Oszkárig és Flúst Milánig, Kassák Lajostól Veres Péterig, néhány napon át itt rója a hajdúsági magyar város utcáit, furdóit a Nagyerdő hársfavirágos, madárdaltól hangos lehelletében, örök magyar típusokat fényképezet az írói lélek érzékeny lemezére, szenvedélyes, parázsló vitákat kanyarított a gomolygó nagy kérdésekről.

Az író-nyomorról beszélgettünk egyik régi magyar írónkkal:

— Az írók az első munkanélküli kaszt a második világháború után — mondotta. — Kezdetben volt a papírhány. A leszálló terjedelmű napilapokból kiszorult az irodalom, az író elvesztette kenyere felét, amit régebben a napilapoktól kapott. A könyvkiadás nehézséggel elvették a másik felét is. A kultuszminisztérium segítségét

Eddig is a közönség fizette őket most is a közönség fizetné, csak más formában és így ki tudnák különbözni a tányérozást, amelyet már elavultnak tartanak.

Azonkívül várják az igazi békét, a meginduló éjjeli életet, fellendülést, amikor a cigányzenészekre is jobb napok következnek a szűk esztendő után...

A fővárosban már bevezették s be is vált ez a rendszer, de vidéken, a legtöbb helyen az érdekeltek húzódoznak ettől és inkább a természetbeni díjazás járja, bor, vagy olaj valutában.

jelentéktelenné apasztotta az infláció. Megállapítások, odaftéléskor még egy pár cipő ára volt az, amiből, mire megkapták az írók, legfeljebb csak egy doboz gyufát vehettek. Emellett az író nem csak halhatatlan, hanem éhhaló is. Egész társaságunkból nem tudok egyetlen, aki eljutna falura elemi szerért elcseregni lábravalóját... Feltevé, ha van lábravalója...

Ez a magyar író helyzete 1946-ban...

A debreceni kopár, szürke homokban néhány napig a magyar irodalom legszebb, legszínesebb

Eladó a menyasszony

— egy kiló szalonna, félmáza tengeri

Valamikor régen —, falusi, kisvárosi lakodalomban, de Debrecen városában is a lakodalom egyik jelentős eseménye volt a lakodalmi tánc... Éjfél tájban a vacsora befejezése után került sor a lakodalmi táncra, amikor tánca perdült a fiatalok között. A vőfély, násznagy, vagy más valaki a lakodalmi népközül tánca kérte a menyasszonyt és ropegős bankjegyet kért vágott ki az asztalra. És pár forduló után fel-fel hangzott egymásután: Eladó a menyasszony... és sorba, mindenki tánca kérte az újonnan szült fiatalasszonyt. Mindenki illedőnek tartotta, hogy nagyobb pénzt, bankjegyet tegyen az asztalra a lakodalmi tánc alkalmából. Csinos összeg egész kis vagyon gyűlt így össze, sok szegényebb, újonnan szült házaspár ebből vetette meg az új fészek alapjait, gazdagabb lakodalmas háznál meg virtusból is ügyelték arra, hogy minél több, minél nagyobb összeg gyűljön össze a menyasszonytánc alkalmából, mert így az újonnan szült menyasszony is emelkedett...

Igy volt ez legutóbb is, akkor, amikor már az infláció a tetőfokára hágott. Az adópengős világban bizony megtörtént, hogy az esti órákban összeggyűjtött menyasszonyi pénz másnap reggelre már csak a felét érte, mert nem lehetett azonnal, sőt reggel sem mindjárt adópengős betétre bankba tenni az összeget...

Az élet azonban nem áll meg, kialakult a csereüzlet minden vonalon, élelmiszerben vállalnak munkát és most merész újítás történt a lakodalmi táncnál. A fiatal asszony felkérésénél is...

A múlt nap Balmazújvárosban volt nagyobb esküvő, jobb módú iparos és munkás család gyermekei tartották esküvőjüket. Debrecenből vittek ki cigányt; nagy gazdag lakodalmi vacsora volt, jófajta ital, bor is akadt. A debreceni zenészek húzták a talpalávalót, amikor megkezdődött a menyasszonyi

virágai pompáztak. Szeretnék hinni, hogy a gondolatok színes virágai után igazi termést hoznak a lelkek.

De szeretnék hinni másé is.

Debreceni rövid időre megszálltak az írók. Soha nagyobb szerezettel nem várták és nem fogadták őket egyetlen város falai között sem.

Am szeretnék, ha Debrecen is megszállta volna íróinkat, úgy, mint a legmagyarabb város lelke. Magukkal vitték ezt a lelket, mint a sok kemény úttest elviselt s után mindig újból feltámadt magyar sajtó legnagyobb erőforrását. És ezt a lelket, melyben benne van a Nagyerdő madárdalos, poétikus hája, fűdesége, a Kollégium kemény, puritán zordsága, mely úgy öleli magába a falai közt lévő drága magyar fiatalságot, mint ódon, kemény tok a kincses ékszer, de benne van a romházak építő kedvéért, lendületért kiáltó sorsa és a Téglavető végtelen emberi nyomorúsága is: sok értékes írásban, regényben, elbeszélésben, versben szeretnék, ha visszara-gyogna íróink alkotásán át az itt töltött napok testvértől-melegségével együtt. Mert ez lenne a Debreceni Napok legszebb eredménye!

Tájékoztató az amerikai kivándorlásról

Debrecenben is jelentékeny azoknak a száma, akik az Amerikába való kivándorlás gondolatával foglalkoznak rokon kapcsolataik folytán. Erre való tekintettel közöljük a budapesti amerikai követségnek a kivándorlással kapcsolatos, illetve az Amerikába való bevándorlási vizum kérvények ügyében kiadott tájékoztatását.

A követség egyelőre csak előjegyzésre fogadja el olyan személyek kérelmét, akik az Egyesült Államokba érvényes kivándorló útlevelel rendelkeznek. A kérvényhez az útlevelel együtt mellékelni kell a következő okmányokat:

1. születési bizonylatot két példányban;
2. hitelesített, vagy eredetibe kiállított erkölcsi bizonyítványt 2 példányban;
3. lakbizonyítványt hitelesítve 2 példányban;
4. házassági bizonylatot, ha nő, vagy férjezett az illető, hiteles alakban 2 példányban;
5. ha elvált, az erről szóló bírósági végzést hiteles másolatban 2 példányban;
6. ha özvegy, házastársának hitelesített halotti bizonyítványát 2 példányban;
7. három darab legújabb időből való arcképet; végül
8. amerikai jótállójának eltarítási bizonyítványát (affidavit of support).

A vizumot az amerikai követség csak akkor adja meg, ha a folyamodó a Szövetséges Ellenőrző Bizottság (Andrássy út 100) által kiadott kilépési engedélyt is bemutatja.

Amerikai állampolgárok fele-

Tudja már?

Piros szelepgumi, garantált jó ragasztó.

Piros belső felelősséggel, minden méretben.

KATZ Piac-u. 60 Szombaton az üzlet zárva.

jében: fél máza tengerit, két pár tyúkot, kacsat, libát, fél máza lisztet, kis malacot, pulykát, 5 liter olajat. Kis bődön zsírt ajánlottak, illetve fizettek a táncos legények. A kötelező ellenében az újonnan szült pár másnap átvehette a beígért értéket, vagy át is küldték nekik előzékenyen... Igy a lakodalmi tánc természetben nyert ki egyenlítést, eladó a menyasszony, de a bankó helyett szalonna, liszt, zsír, kacska, kismalac járt... Igy történt ez az Urnak 1946. esztendejében, július havában a lakodalmi tánc alkalmával. Az egyik leány, akinek pár hét múlva lesz az esküvője, csendesen megjegyezte: jobb szeretném azért, ha már a forintos bankó röpködne az én lakodalmon...

És a lakodalmazó fiatalok közül több legény hajnalban éjjeli zenét adott az ideáljának, és a cigánynak is természetben fizettek: két liter olaj volt az éjjeli zene honorárium. Rádásul meg félliter bor...

Mész, cement, gipsz, petróleum tengeriért, burgonyáért elcserélendő. Hatvan-u. 21.

Minden bevándorló, nemzetiségre való tekintet nélkül annak az országnak kvótája terhére esik, amelyben született. Tehát az erdélyiek Románia, a felvidékiek Csehszlovákia, a délvidekiek pedig Jugoszlávia terhére számítanak. A magyar kvóta 869 fő, melynek 10 százalékanál több vizumot a kvóta év egyik hónapjában sem adnak ki.

A követség vizum osztálya Budapesten a Perczel Mór utca 1 szám alatt működik és közli még, hogy sem ajánló levelekkel, sem más címen nem áll rendelkezésére senkinek a kivándorlási igazolványok megszerzéséhez.

Aranyért, ezüstért, brilliánsért magas árat ér el STASSIK LAJOS ékszerésznél, Piac-u. 56.

Tőkével társulnék boromfikerkedéshez, ahol telepítés is lehetséges. „Stakítóval rendelkező” jellegre BLOCKNER hirdetőirodába. Budapest, IV., Városház-utca 10.

Kerékpár, motoroképkár és varrógép égetett zomanczozást vállalja Gombóczi József Bathány-u. 20.

ELADOK-VEZÉK házasságát, örökségét, kombinált butort, konyhat, zongorát, írógépet, varrógépet, férfi és női bundát, ruhákat, sportolót, kályhát. MEZEI öszeres Vörösmarty-utca 12. szám.

VÉGIG A HAJDUSÁGON...

Látogatás Hajdúsámszonban,

ahol kevés a föld és nagyon sok a szegény ember

Az úton hosszú sorban kopóit ruhás asszonyok jönnek. Hátukon balyu, kezükben kosár. Meztől van vakamennyi, pedig ugyancsak csipős a júliusi hajnal. Szaporán szedik a lábukat, mert messze van még a város.

Az asszonyok Hajdúsámszónból jönnek és a 13 km. messzire lévő Debrecenbe igyekeznek. — Van ugyan Hajdúsámszón vasútja is és a vonat Ilyentámban megy Debrecen felé, de hát ki tudja azt megfizetni? Sámsonról Debrecenig 500.000 adópengő a jegy ára. Az állomáson hivatalos írás teszi közhírré, hogy a menet dja: „ötven lila és húsz barna”. A nyirbátori vasúttársaság is megsokalta a magas tarifát és a napokban a felére csökkentette a menetdíjat. Dehát így is sok. Persze, a nagy gyalogmenetnek okát nemcsak a vasúti díjszabásban kell keresni, hanem abban is, hogy Hajdúsámszón a megye egyik legszegényebb községe.

Kevés a föld, szűk a határ

A községnek 8 ezer lakosa van, határa pedig 12 ezer hold. Ebből 9 ezer a szántó. A földreform során kerekken 3 ezer 800 hold föld került kiosztásra. Ebből a területből 927 földnélküli kapott földet. A föld kevés volt és a földnélküliek nagyrésze, mintegy 270 családnak nem kapott semmit. A szegény-parasztok keserűen emlégetik, hogy a földosztás nem folyt igazságosan, mert sógor-koma alop olyan iparosok is kaptak földet, akik soha sem foglalkoztak földműveléssel, de a földosztás hírére hirtelen beadták irarukat. — Olyan családok, akik mindig a más földjét túrták, nem kaptak egy barázdit sem. A földreformmal kapcsolatban sok a panasz, melyek jelenleg hivatalos úton futnak.

A község elesett magyar falu képet mutatja. Náfedeles házat any nyit lehet itt látni, mint sehol a megyében. Az út porában gyermekek játszanak. Jólleső érzés látni a sok-sok gyermeket, de annál szomorúbb, ha arra gondolok, hogy ezeknek a gyermekeknek bőséges koszt kellene, tiszta ruha és egészséges lakás...

A falu mindene

Első utam a katolikus iskolába vezet. A tornácán asszonyok, férfiak ácsorognak. A tanítóra várnak. Hozzá jöttek panaszaikkal, ügyes-bajos dolgaikkal. Pedig van a faluban jegyző, orvos, gyógyszerész és még több értelmiségi. Dehát a falu megszokta, hogy a tanítóhoz menjen minden bajával. A tanító ma is a falu mindene. Azzal a külsőséggel, hogy egy mindenes sokkal jobban fizetnek, mint a nép nevelőjét.

Nullával tehát nem szorzunk — hallatszik belülről a tanító hangja, aki a nyári szünetben sem pihen, hanem oktatja a gyermekeket, akik a télen elmaradtak a tanulásban.

Azán vége az óráknak. A tanteremből kijön Zeissberger tanító úr, akinek csak a neve német, a szíve azonban magyar. Férfiak, asszonyok körülveszik. Apró-cseprő dolgaikat, panaszaikat kell helyreigazítani. Földbérlet, beszoigáltatás, cséplés és hasonló szavak hallatszanak. Az egyik asszony a faluba érkezett, cipőbőrök után érdeklődik. Megtudom, hogy még az elmúlt év tavaszán a falu lakosai nagyobb mennyiségű marhabőrt gyűjtöttek össze amely elszállították a faluból azzal, hogy kikészítés után a tulajdonosok kapnak egy cipőre, vagy csizmára való felsőbőrt, ami felesleg pedig fennmarad, azt ki-

osztják a községben. Telt-múlt az idő, de hosszú ideig nem történt semmi. Most aztán úgy hírlit, hogy a kikészített bőrök megérkeztek a faluba, de senki sem tudja róla semmi bizonyosat. A parasztoikat pedig nagyon érdekelné a bőrök sorsa. Mert nyáron még csak hagyján a meztőlbas „viselet”, de téle is kell gondolni.

Később a falu közigazgatása iránt érdeklődöm. Az emberek egyszerre megelérikülnek. Elmondják, hogy

Csepke Gyula főjegyző

ellen a község lakosságának jórésze panasszal fordult a belügyminiszterhez, aki el is rendelte a több, mint negyven pontos fegyelmi vizsgálatot. A jegyző, hívei aláírásokat gyűjtöttek Csepke védelmében, sikerült is összeszedni kétszáz aláírást. A község most nagyon várja a vizsgálat eredmények kihirdetését, mert nagyon bíznak abban, hogy az igazság csak ki fog derülni. Különösen kíváncsiak a szesz és tojás ügyre vonatkozó vizsgálat megállapításaira, annál is inkább, mert a rosszszelvények szerint erre a két ügyre nem terjed ki a fegyelmi vizsgálat. A parasztok azonban nem hisznek ennek a mendemondának és türelmesen várják a vizsgálat végleges befejezését.

A parasztosok véleményét a rokant Csire István fogja össze, amikor azt mondja:

— Tessék meg írni, hogy Hajdúsámszón község lakossága községi főjegyzőt szeretne. Nem bánjuk minit, akármilyen pártban van, de amikor bent ül a községházán, akkor csak jegyző legyen.

Ahol az aratás befejeződött

Szabó István 20 holdas kisgazdát tanyáján keressük fel, ahol három legény fiával dolgozik. — Nyittekintetű, kemény beszédű paraszt Szabó István, a hajdúsámszóni kisgazdák vezetője. Joggal büszke arra, hogy kis birtokát a két keze munkájával szerezte.

— A homokos sámszóni határ nagyon megsemmenve az aszályt, — mondja. — A községre igen sérelmes, hogy a falu vezetősége nem kérte a beszoigáltatás csökkentését az aszálykár miatt. Hajdúsámszón egyébként a beszoigáltatást eddig 150 százalékosan teljesítette, amit kevés község mondhat el a megyében. Pedig téves statisztikai adatok alapján a községre többet vetettek ki, mint amennyit kellett volna. A sámszóni kisparasztsok még eléget tetek kötelezettségüknek, bár a beszoigáltatott javakért a községi pénztárnok saját beismerése szerint is nem kaptak semmit. Pedig a kormánybiztos útján kituttat pénzt a község felveté. Hogy hova tűnt, azt senki sem tudja.

Az aratás befejeződött Hajdúsámszónban. A határban a cséplőgép dalamos bűgása hallatszik. A gabonafélék gyengén fizettek. A legutóbbi eső erőt adott a tengerinek és a krumplinak, melyekből a legtöbbet termelnek a községben. De a hőség miatt a kukorica már így is megsorult. Sámsonnak Nyeste, Sámsoni-keretekkel és Martinkával együtt van kerekken 400 hold szőlője, amiben 25 százalékos kárt tett a szárazság. Az is baj volt, hogy későn kapták a permetező szereket. A község állatállomány terén még messze elmarad a többi hajdúmegyei községek mögött. Az egész községben egy féltucat jó lovat, ha lehet találni.

A község gazdáinak, — amint ezt Szabó István elsorolja, — három kívánságuk van. Először is szeretnének megfelelő jegyzőt kapni. Ebben az esetben helyreállna a községben a rend és jobban lehetne számítani arra, hogy meg-

teremtődik a pártok között annyira szükséges béke. De ha más jegyző lenne, a beszoigáltatás is könnyebben menne. Másodsor azt kéri a sámszóni gazdák, hogy mivel az elmúlt esztendőben sokan túl teljesítették a beszoigáltatást, a felesleget vegyék figyelembe a most következő gazdasági év beszoigáltatásánál. Harmadsor pedig azt kéri az illetékesektől, hogy fékezzék meg és tanítsák rendre azokat az embereket, akik a beszoigáltatást rosszul tudták, önkényesen intézték.

Elbűcsúzunk Szabó Istvántól az zal a hittel, hogy három kívánságára nem marad megoldatlan — a mesebeli királyfi három kívánsága —, hanem minél előbb valóra válik...

Most várják a tízedik gyereket

Milyen lehet Hajdúsámszón szociális helyzete? Özvegy Bence Mátváné zöldkeresztes nővér vizsgálja az emberfeletti küzdelmét a nyomorral, mely mindent elborít. Könnyebb lenne felsorolni azt, hogy mi van, mint azt, ami nincs. Legjobban a szappan és a tej hiányzik. A hébe-hóba érkező cukrot csak az tudja kiváltani, aki néme van. Bundi Imréknek, akik most várják a tízedik gyermekét s ahol három gyermek anyaszült meztelenen krumplit majszol, ha cukorkiosztás van, biztalan nem telik. Hiszen szegényeknek hetek óta kenyerük sincs. Fekete Imréknek is kilenc élő gyermek sir az enivaló után, s ha valami bajuk van, nem tudják őket orvoshoz vinni, mert nincsen ruhájuk.

Négy gyerek — egy cipő

Az út porában gyermekek játszanak. Meztőlbas, egyetlen szennyes kenderingben hancúroznak. Egy négy éves forma, szőke kisfiával szeretnék beszélgetni, de nem sok ügyet vet rá. Csak hosszas installás után felel arra a kérdésemre, hogy mi a neve.

— Gyejek — mondja és tovább játszik.

— Lacinak hívják — siet oda néni, a tíz éves Juliska és megtöri az öccse orrát. A kisfiának ormótlán, vörösszűzadt kis lába messziről kiabálja, hogy azon sohasem volt még cipő. Juliska is megerősíti, hogy bizony Lacinak még soha sem volt cipője.

— Nekünk sem volt, csak egy pár — mondja a beszélés kislány, — pedig mégyn jártunk a télen iskolába.

— Hogy jártatok? — Felváltva. Minden héten más-sikunk hordta az egy cipőt. De az tán jantárban szétment a cipő, — teszi hozzá szomorúan.

— És aztán? — Juliska a földet nézi, lábujjait emelgeti és szegyenkezve mondja: — Aztán... Hát aztán, nem jártunk tovább iskolába...

Hajdúsámszón, 1946 július.
REMÉNYI JÓZSEF.

Meghalt a televízió feltalálója

Meghalt a televízió feltalálója, John Logie Baird, aki 1928 februárjában küldte az első televíziós képet az Atlanti óceánon keresztül. 1932-ben távolbalaton közvetítette az angol derbyt és egy londoni mozi vásznán be is mutatta. 1936-tól kezdve a BBO vállalat tulajdonosa és tokéletesítője Biard televíziós kísérleteit.

Gyapjúért jó szövetet,

kartont és inganyagot oserlét vagy magas áron vásárol, tollat hasonlóan. Hőcsőbőrt, nyulat, görényt, mindentéle vadbőrt legmagasabb árban veszek és nyersbőrt, készbőrt cseberélek ROBICSEK BERNÁT Debrecen, Miklós utca 5. sz. Telefon: 277

Természettudományi kutatásokat támogató társaság alakult Debrecenben

Nagyjelentőségű esemény folyt le a Déri Múzeum előadótermében, ahol pénteken este nagy érdeklődés mellett megalakult a Természettudományi Kutatásokat Támogatók Baráti Köre. Uttörő jelentőségű ez a Debrecenből kiinduló mozgalom, mely lehetővé teszi, hogy az idáig meglehetősen mostohán, elhanyagoltan dolgozó tudósaink, kutatóink, feltalálóink a társadalom támogatásával folytassák nagyjelentőségű munkájukat. Az alakuló ülésen megjelentek sorában ott láttuk Öry István főispánt, dr. Molnár Győző rendőrfőkapitányt, a debreceni egyetem professzorait szinte teljes számban, a kereskedelmi élet vezetőit, a Paraszt Szövetséget, a DEK és más testületek képviselőit.

Öry István főispán értékes megnyitó beszédében mutatott rá, a tudományos munkát támogató társaság megalakulásának fontosságára. Hangsúlyozta, hogy az új kör nem politikai alakulat, ide minden pártállású személy közreműködését kéri, amint hogy a tudományos munka pártokon felül álló közérdekű teljesítményt nyújt. A természettudományi kutatómunka megindítása nemzeti szempontból is nagy fontosságú. Vázolta, hogy milyen jelentőségűek volt ezeknek a kutatásoknak az emberiség érdekében. Az atomenergia felszabadításától a penicillin feltalálásáig egyik alkotást a másik után köszönhetjük az emberiség a természettudományi kutatásoknak. Örömmel állapította meg Öry főispán, hogy a tudományos munka támogatására éppen Debrecenből indul el mozgalom, innen nyúl ki az első segítség az eddig magárahagyottan dolgozó tudósok felé.

Dr. Ménécs Lajos ügyész ismertette a Természettudományi Kutatásokat Támogatók Baráti Köre alapszabályait, melyet dr. Szekeres László, a Parasztszövetség képviselőjének felszólalása után úgy módosítottak, hogy jogi személy és erkölcsi testület is résztvehet tagként a kutatókat támogató munkában.

Az alakuló gyűlés ezután egyhangú lelkesedéssel választotta meg az egyesület elnökévé Benyáts Emil nagykereskedőt, társelnökként dr. Boga József, dr. Harsányi Imre, dr. Kövendi Lajos, dr. Lévy Zoltán, Molnár József, Öry István, dr. Pöstyéni Márton, dr. Radó Rezső, dr. Sajó Sándor, Szilgyeti Gyulát, alelnökként: dr. Sántha Kálmán, Lányi Barna, Bakonszegi Imrét, főtitkár dr. Szőke Ferencet, titkárokká: dr. Uri József és dr. Vályi Nagy Tibort, pénztárossá: Porscht Frigyeset, ügyésszé dr. Ménécs Lajost, a szämvizsgáló bizottság tagjaivá Böhm István, Város Imre, Nahóczky Miklóst, ellenőrokké Vigh Istvánt és dr. Ráday Lászlót, választmányi tagokká Beleznay Istvánt, Csöcsits Lajos, Mayer Emil Schadek János és dr. Törő Imrét.

Benyáts Emil elnök székfoglaló beszédében rámutatott arra, hogy a tudományos kutató munkának nem szabad elszeparálódnia, szoros kapcsolatot kell fenntartani az iparral, kereskedelemmel, hogy a kutatómunka eredménye az iparon és kereskedelemben át mindjárt a köz hasznára válhasson. Kontarasztként szembeállította a francia tudományos kutatómunka elszeparálódását az amerikai, szovjet, angol példákkal, ahol a tudományos munka eredményét nyomokban kamatoztatja az ipar és az egész nemzet hasznára fordítják. Nálunk, sajnos a múltban nem kaptak megfelelő támogatást a tudományos kutatók. Magunkra hagyva kellett dolgozunk. Anyagi támogatást és buzdítást, lelkesítést adni a tudósoknak, ez a mos megalakult Kör feladata.

Dr. Törő Imre egyetemi tanár előadásában vázolta, hogy a tudományos kutatások jelentőségét a múltban is felismerték úgy a kormányzatok, mint a magánosok. A legnagyobb segítséget azokban az államokban nyújtották a kutatóknak, ahol az ipar és kereskedelem állt támogató és ösztönzőként a tudományos kutatások mögött. Ismertette, hogyan jött létre pl. az USA-ban a Rockefeller Intézet a kutatómunka elősegítésére. Az ipar és kereskedelem voltakppen magát segíti, amikor a tudományos kutatómunkát támogatja. Nálunk az volt a múltban a baj, hogy a támogatásul szánt összegek túlságosan szétterjedtek. Ami a kutatóknál jelentékes segítséget lett volna, azt száz fele osztották és így jelentéktelenné vált a támogatás. Ma nem szabad hagyni, hogy kicsúszson külföldre a magyar kutatómunka eredménye. Sajnos, laboratóriumaink elpusztultak a háború következtében, a munka megindítása nem héz áldozatokot kíván, pedig egész jövőnk a kutató tudomány jegyében alakulhat. Most emelkedik az ember a tudományos kutatások révén a természet fölé mind magasabban és most derül ki, hogy azért-e, hogy a természet fölé kerelkedjen, vagy pedig, hogy annál magasabbról zuhanjon le. Ujszerű jelenség, hogy az országban éppen Debrecen társadalmában volt az első, amely ennek jelentőségét megérezte. Ezen a gyűlésen látszik először, hogy Debrecen valóban megérdemli egyetemét.

Ezután Törő dr. ismertette a kutatómunka feladatait. Az első feladat kísérleti állattelep létesítése. A megkezdett kísérleteket: rákkutatás, hormonkutatás, a szervezet ellenállóképeségének fokozása terén tovább folytatják. A vérméreg és a vérvaladás kérdésének kutatása, állat- és növény nemesítések, új eljárás kísérletek mellett a hőforrás és földgáz energiaforrásoknak kikutatása és felértékelése Debrecen szempontjából is a tervek között szerepel. — Az idő most a legalkalmasabb új utak keresésére. Ezután vázolta dr. Törő Imre egyetemi tanár Szőke Ferenc főtitkár érdemait a társaság megalakításának körül. Nálunk aligha jött volna létre ez a társaság, melynek a magyar tudományos életben mutatkozó feladatát kivül közelebb kell hozni az egyetemet a város társadalmához.

Benyáts Emil zárószavaival ért véget az alakuló gyűlés, mely megállapította, hogy az alapító tagok évi 10 gramm arany, rendezés és pártoló tagok évi 3 gramm aranyat fizetnek a tudományos munka támogatása érdekében. A fixfizetéses tagoknak a Társaság módot nyújt arra, hogy tagdíjfizetésük helyettük javulása után kezdődjék meg.

Gazdaközönség figyelmébe

Takács Irén a Mezőgazdasági Szövetkezeti Központ kijelölt bizományos aug. 1-től a Vásártéri állomás területén megnyitja új raktermben fogja átvenni a hatóságai terményeket. Addig is a régi raktermben (Széchenyi és Nyugati utcák sarkán) átvész mindenféle hatóságai terményeket, (dézsmá, kötelező beszoigáltatás, adó, jövátétel, stb.).

Az üzleti órák alatt szívesen áll a gazdaközönség rendelkezésére, szállításhoz zsákok ad és minden nemű terménybeszoigáltással kapcsolatos ügyben készséggel ad felvilágosítást az érdeklődőknek.

Bors Kálmán és Zsibrita Flórián

műlakatosmesterek vasipári műhely, a városi nyomdával szemben levő és a Böszörményi utból nyitó

Kalotaszeg-utca 7. sz. alatti.

Elvállal minden a lakatos szakmába vagy munkát, továbbá Wörkheim panóli pénzszekrények és összeszerelési kasszákat nyitást, javítását, átalakítását, mindennemű kulcsok készítését teljes szavatossággal

Debreceni TELEFONKÖNYV ismét kapható a „DEBRECZEN” kiadóhivatalában.

Az Ön szállója Budapeston ismét a **CORVIN** az elismert jó polgári szálloda. Budapest északi részén: VIII., Csokonay-utca 14. a Nemzeti Színház mellett. Teljes könyvtár — Hideg és meleg folyóvíz a szobákban. — Kitérő figyelmes kiszolgálás. — Fürdőszobák.

Debreceni egyetemi tanár munkája az amerikai segélyakcióban

Abban a nagyarányú akcióban, amely egyre szorosabbá fűzi az amerikai magyarság kapcsolatait az óhazával, jelentős szerepe van dr. Vasady Béla, jelenleg Amerikában tartózkodó debreceni egyetemi tanár által az amerikai reformátusság körében kifejtett munkájának.

Dr. Vasady Béla drámai hangú körlevélben fordul az amerikai magyar reformátussághoz.

— A „halál árnyékának” völgyéből érkeztem — írja többek között — A Duna—Tisza völgyéből, ahol ma hiányzik a mindennapi kenyér, rongyokban járnak az éhezni emberek, az újszülött gyermekek jelentős része elpusztul, mert nem tudunk nekik tejet és más tápszert biztosítani, a templomok, egyházi intézmények egyharmad része vagy teljesen elpusztult a harcok idején, vagy pedig annyira megrongálódott, hogy csak nagy áldozatok árán lesz újjáépíthető. Évszázados református kollégiumaink pedig alapítványukat teljesen elveszítve képtelenek a szegények iskoláiként eddigi hivatásukat betölteni. Emberfeletti nehézségekkel kell szembenézniük s mert a megtépzott, lerongyolódott és kiéhezett állapotunkban fölöttébb érezzük, hogy a magunk erejéből a nélkülözések próbáit kiállani most már nem tudhatjuk, felétek kiáltunk amerikai magyar reformátusok: minden erőjök latba vetésével jöjjetek és segítsetek megmenteni a magyarországi református egyházat és annak évszázados intézményeit.

A továbbiakban dr. Vasady Béla beszámol arról, hogy Amerikában valamennyi magyar református egyházi csoport folytat gyűjtőakciót a magyarországi református egyház javára. Bejelentik, hogy az 1938-ban Debrecenben tartott első magyar református világtörvényes szűz alkalmával megalakult Magyar Református Világszövetség a háború után újra hozzáfogott félbeshakadt munkájához is és 1946. augusztus 18-án megrendezi a magyar reformátusok második, de láthatatlan világgyűlését. Augusztus 18-án a világ minden református gyülekezete — legyen ez a gyülekezet Magyarországon, Csehszlovákiában, Romániában, Jugoszláviában, Észak-, vagy Dél-Amerikában ünnepélyesen meg fog emlékezni a világ valamennyi magyar reformátusának szétválásának lelki egységéről. Ez alkalomból világszerte terjeszteni fogják a debreceni Nagytemplom levelezőlap képét, melynek bevételét szintén a magyarországi református egyház segélyezési ügyét szolgálja.

Az amerikai magyar református egyházak presbitériumai „Erdély magyarságáért” akciót indítottak Gerencsés János indítványára. Hangsúlyozzák, hogy a végleges döntés Er-

dély kérdésében a nagy békekonferencián lesz és addig az amerikai magyarság mindent megtesz, hogy az elnök útján a külügyminisztert az Atlanti Charta és a Four Freedom elvének gyakorlására bírják Erdély ügyében is. A magyarság hetenként a levelek százait küldötte Truman elnökhez. Felvilágosító munkákat adnak ki az önálló Erdély és a Dunavideki Állam egyesülés lehetőségeit mérlegelve.

Rendkívül érdekes akciója az amerikai magyarságnak az, amely a csehszlovákai kiüldö-

Minél több gyümölcsöt tegyünk el télire

A gyümölcseltetés egyik nagy, de csak látszólagos akadály a általános cukorhiány. Látszólagos, mert ma már kitűnő módszerek vannak annak, hogy hogyan kell gyümölcsöt cukor hiányában elteni.

A közéletügyi minisztérium kiadásában Hajdú Ernőné pompás kis füzetben adja közre az idevonaftkozott tudnivalókat. — A kézikönyv megállapítja, hogy mindenféle eltetés első követelménye: a tökéletes tisztaság. A második, hogy a gyümölcs ne legyen sem éretlen, de túl éretnek, átőrdött, nek, romlottnak sem szabad lennie. A cukor nélküli eltetésnél ugyanis még a szokottnál is jobban kell ügyelni.

A múltkorban a befőtt készítményét ismertették, most röviden összefoglaljuk a gyümölcs, lekvár, szörpök eltetésére és a gyümölcszárításra vonatkozó fontos tudnivalókat.

GYÜMÖLCSIZ.

A cukornélkül készíthető gyümölcsiznél ugyanezeket vizsgáljuk a tisztaságra és arra, hogy a gyümölcs ne legyen romlott. A jól megmosott gyümölcsöt kimagozzuk, összetörjük és hibátlan zománclábosban, vagy üzáló porcelán, vagy üvegedényben addig főzzük, amíg megsűrűsödik. A cukornélkül eltett gyümölcsizt azonban konzerválni kell valamivel. Szalicillal, vagy benzolsavas nátriummal, amely poralkatlan minden gyógyszerárban kapható. Minden kilogramm ízhez egy mokkáskanálnyi benzolsavas nátriumot számítottunk. Ezt kevés forró vízben feloldjuk és a már megfőtt dzsembó a tűzhely szélén belekeverjük. A forró itz ezután üvegekbe töltjük, jó szorosan lekötjük és danyhával kibélelt kosárba helyezzük, ahol másnap reggelig száraz gőzben marad.

A LEKVÁR.

Most néhány szót a lekvárkészítésről. Lekvárt akkor kapunk, ha a gyümölcshúst szintén átörjük, vagy szétkeverjük. Ilyenkor az áttört gyümölcsöt újra fel kell forralni, még jobban be kell süriteni és a benzolsavas nátriumot akkor kell belekeverni, amikor már lehűztük a tűzről. Az üvegekbe töltés és a lekötés után ugyanezeket a lépéseket kell tenni másnap reggelig.

A fenti szabályok gondos betartása után minden házlásszony bizonyos lehet abban, hogy eltett

zött magyarság és a hazai munkanélküliek segítésére az amerikai magyaroknak hazai vállalkozásokba kapcsolódását, alapító részjegyek kibocsátását vette fel. A magyar háziipar, kézimunka, népművészet termékeinek Amerikába exportálására és az Amerikában élő magyaroknak hazai vállalkozásokban való részvételére szab meg lehetőségeket ez az akció, amely a magyar gazdasági életre is jelentősnek ígérkezik.

Az amerikai magyarság nem felejtkezett meg arról a földről, ahonnan egy napon vándorútra kellett kelnie és szívesen, segítő lélekkel gondol az itthonmaradtakra.

gyümölcse nem fog megromlani és a befőtt, gyümölcsiz s lekvár nagy segítségére lesz a gyümölcsnélküli téli hónapokban.

GYÜMÖLCSLEVEK KÉSZÍTÉSE.

A hibátlan és jól megmosott gyümölcsöt jól összetörjük és fel tesszük főni. Főzés után tiszta vákonruhán átöspögtetjük. Kevevéssel és nyomkodással siettetni lehet ezt a műveletet, de vigyázzunk nehogy a sűrűje is bele kerüljön, mert akkor a lé megzavarodik. A szörpöt horosüvegbe öntjük, ledugaszoljuk — a dugót le kell törölni — és az üvegeket forrástól számítva félórát gőzöljük. Ha kihűlt, a dugót peccsétvásszal légmentesítjük. A megmaradt sűrűjét úgy készítjük el, mint a rendes gyümölcsizt. Megegyszer fel kell forralni, minden kilogrammhoz más fél gramm benzolsavas nátriumot teszünk kis forró vízben feloldva, forró üvegekbe töltjük, lekötjük és forró gőzben hagyjuk másnap reggelig. Szörpkészítésre a megszokott gyümölcsök mellett igen ajánlható a szeder, bodzabogyó, som, a heceserli és a borbolya. Ezek a gyümölcsök vitaminban különösen gazdagok.

A GYÜMÖLCS-SZÁRÍTÁS.

A gyümölcsöknek egyik kevésbé használt, de hasznos eltétési módja a gyümölcszárítás.

Minden gyümölcsöt lehet szárítani, de az alma, körte, sárgabarack, szilva és a meggy a legalkalmasabb. Előnye, hogy kevésbé szép gyümölcsöt is fel lehet használni. A szárítást a napon történik. A legegyszerűbb a gyümölcsöt úgy szárítani, hogy előbb vékonyra szeleteljük és tiszta abroszra téve kitesszük a napra. Ajánlajos tüllel letakarni, hogy légy, piszok ne érje. A szárítást úgy lehet siettetni, ha a főzés után a kihűlt sültöbe tesszük a gyümölcsöt. Ha azazálás közben a gyümölcsöt felfőzzük és úgy szárítjuk, jobb eredményt érünk el. A napon szárított gyümölcsöt szorgalmasan kell száradás közben forgatni, hogy meg ne penészedjen. Ha teljesen száraz már a gyümölcs, tűzrakóban kell tartani, hogy a levegő állandóan járja.

A gyümölcsök egyszerű, cukor nélküli eltetésére a legközelebbi alkalommal a főzelékkonzerválás modern módszereit fogjuk megismertetni házlásszony olvasóinkat.

Nincs többé poloska

Az egyik magyar kutató laboratóriumában a lipsei bután gázból sikerült rendkívül erőhatású új rovarölő szert előállítani. Az új anyag, amelyet G.G.-nek neveztek el, az emberre teljesen ártalmatlan, a poloskát és a többi élősködő rovarokat azonban tökéletes hatással pusztítja el.

IRÓGÉPET JAVÍT HURAY, Iparkamara.

TÉGLA CEMENT, CSERÉP, MÉSZ és mindenféle építkezési anyag utalványra is. **BARTHA** faterem. Ispodály-u. 3-b. Telefon: 261.

H I R E K

Vevők sztrájkja New-Yorkban

Az amerikai szenátus 49:25 arányban eltörölte a hús, tojás és vaj árának ellenőrzését. Az ellenőrző iroda egyik vezetője kijelentette, hogy a közeljövőben az állandó drágulás miatt alighanem fel kell függeszteni az Európába irányuló húsállítványokat. Ha a hús ára tovább emelkedne, az amerikai farmerek inkább az állatoknak adják gabonájukat, sem hogy Európába küldjék.

A newyorki „fogasztók tanácsa”, amelynek hatvanöt szervezete és több mint negyedmillió tagja van, kijelentette, hogy június 23-án megindítja a vevők sztrájkját. Remélik, hogy ilyen módon sikerül megállítani a rohamos drágulást.

Egy adópengő július 14-től 13.500 billió pengő

A Szent Anna templomban vasárnap fél 7, 8, 9, 11 és 12 órákor csendes szentmise. Fél 10 órákor énekes szentmisét mond Hurai Ferenc hitánár, prédikál Szvetits Viktor. Fogházban szentmisét mond és prédikál dr. Farago László hitánár s a Teglásrthben dr. Pálmai József pöbáhoshelyettes.

Doktoravátás. Szombaton délben az egyetemen doktoravátás volt. A jogtudományi karon Botos Lászlót, Szakmári Zoltán és Dömöse Zoltánt, az orvoskaron Kaplony Györgyöt, Eperjessy Istvánt, Balogh Istvánt, Péter Gyözőt, Göndör Lászlót, Madár Jánosk, Aozél Györgyöt, Perczi Imrét és Balassi Zoltánt, a bölcsészeti karon András Katalint, Csongor Évát és Angyal Györgyöt avatták doktorokká.

A Nemzeti Bizottság politikai megbízhatóságát igazoló küldöttsége f. évi július 16-án délután 9 órákor a városba I. em. 6. sz. tanácskozótermében ülést tart, melyre az érdekeltek megjelenése szükséges.

Szaporodnak a baromfilopások a tanyavilágban. Sorozatos feljelentések futnak be a rendőrségre ismeretlen tettesek ellen, akik valóságos vadászati rendeznek a tanyavilágban a baromfiállományra és éjszakáról éjszakára tömegesen lopják a termelők fáradságos munkával nevelt baromfiállományát. Legutóbb Bodó Sándor Fáy dűlő 39. sz. alatti lakos tett feljelentést ismeretlen tettes ellen, aki 11 pulykáját, 24 csirkéjét és 8 kacáját ellopták. A rendőrség erőlyes intézkedéseket tesz a tanyavilág baromfiállományának pusztító ellen.

Elloptak 100 millió adópengő értékű szerszámot dr. Herpály Zsombor motorkerékpárjáról. A tettesnek nyomában van a rendőrség.

Engedély nélkül hűtőszelítőt Balmazújvárosra Debrecenből Hüse Lajos Tözsér utca 4. sz. alatti lakos. A rendőrség elkobozta a 96 kg. búzaszállítmányt.

Bejelentés érkezett a rendőrségre, hogy ismeretlen egyének Debrecen környékén aranyért és dollárért vásárolják fel a búzát. A rendőrség nyomozást indított a tettesek kézrekerítésére.

Az új pénzről érdekes vita előadást rendez a debreceni kereskedelmi érdekeltség esütörtökön az Arany Bika nagytermében. Az előadásra nem csak a debreceni üzleti világ tagjait, hanem a vidéki kereskedőket is meghívták. Az előadók Leitner Jenő kereskedőtársulati al. elnök, Radó Rezső kamarai elnök és Fáy Árpád szövetkezeti igazgató lesznek. A jó pénz stabilitásának kérdéséhez mindenki hozzájárulhat az előadók után.

Budapestben 350.000 egyén szorult hatóságai támogatásra. A fővárosban a polgármesteri jelentés szerint az elmúlt hónapban 350.000 segélyre szoruló egyént tartottak nyilván. Ez a szám azonban napról napra emelkedik s Budapestben van olyan kerület, ahol a lakosság 60 százaléka szorult támogatásra, vagy gondozásra.

* Szilágyi Eta női szabó és Nagy László textilkereskedő jegyesek.

* Rádai Ilonka és Tóth Gyula OTI tisztviselő jegyesek.

* Erdős I. Klára és onodi Szűcs Ferenc ref. lelkész jegyesek.

* Brandstein Veronika és László Endre folyó hó 14-én, Szepességi u. 14. sz. alatt délben 1 órákor tartandó esküvőjükre ezúton hívják meg szeretettel rokonokat, barátaitka; és ismerőseiket.

Adópengőben állapították meg a köztmetői díjazást. A városi tanács adópengőben állapította meg a köztmetői díjazást július hónapra. A legelősebb díjazás; a legegyszerűbb keretek között (sírhely, sírásás, alagsori ravatalozó) 350—400 ezer adópengő, egyszerű, olesó temetés 650—700 ezer adópengő. A díszravatalozó díja egymillió 200 ezer adópengő.

Mégis lakások és nem városi hivatalos helyiségek lesznek a helyreállítás alatt álló Simonffy-utcai városi bérházban. Az építkezés, helyreállítás időlegesen újra abbamaradt, így egyhamar nem lehet a lakásokba beköltözni.

Halálra gázolta a szekér Hosszúpályiban Lakatos Lujza 12 éves kislány, akinek a testénhárom sekeret is keresztül rohogott. A szekeret hajtó egyének kitétel nem lehetett megállapítani.

A sziriai török határon az utóbbi napokban fegyveres üsszetűzések voltak. A sziriai kormány tiltakozó jegyzékét Intéz Törökországhoz.

Franciaország 1370 millió dollár hitelt kap az Egyesült Államoktól.

Poloska, rovar istáshoz legjobbj köolaj kapható. Hatvan 21.

Hadsegélyesek és hadigondozókak figyelmébe. A városi adópénztárból a július hóra esedékes hadisegély az A, B, C, Cs betűvel kezdődő nevű jogosultak részére f. évi július 15-én kerül kifizetésre a városi adóhivatal I. em. 3. sz. szobájában felállított pénztárnál. Ugyanakkor a legénységi, alliszji és tisztai I. és II. osztályú hadirokkantak július hóra esedékes járuléka a HONSz Kossuth u. 43. sz. helyiségében fizetetik ki. Felhívja a városi adóhivatal az érdekelteket, hogy a jelzett időpontokat tartsk be, nehogy a segélyek és járulékok felvételének elmulasztása esetén károsodást szenvedjenek. Városi adóhivatal.

GYÁSZROVAT
Preczner Árpád nyug. községi főjegyző 67 éves korában elhunyt. Temetése hétfőn délután 3 órákor lesz a Köztmető II. B. ravatalozó terméből. Gyászolják: Bánatós felesége, gyermekei, unokái, rokonosága. Lakás: Bem József utca 4. Dankó temető.

Halász Ferenc szül. Pantu Eszter folyó hó 12-én elhunyt. Temetése folyó hó 15-én délután négy órákor a Köztmető III. sz. ravatalozóból. Halász-család.

Kerekes Kató

5 éves korában elhunyt. Temetése hétfőn délután 3 órákor lesz a Köztmető III. ravatalozó terméből. Gyászolják: Szülei, testvérei és rokonosága. Lakás: Hatvan u. 4. Dankó temető.

Üzv. Paál Béláné

83 éves korában elhunyt. Temetése hétfőn délután 3 órákor lesz a 2. A ravatalozóterméből a ref. egyház szertartása szerint. Gyermekkei: Mikó Bertalan sz. Paál Ilona férjével és gyermekeivel, Dunka Jánosné szül. Paál Mária férjével és gyermekeivel, Paál Sándor feleségével Balogh Erzsébettel és gyermekeivel, Paál Anna, valamint testvérei és a kiterjedt rokonoság. Minden külön értesítés (gyászlap) helyett. Lakás: Táltos-utca 26 sz. Gebauer temetői vállalat.

Divatcipő
ujdonságok
JAKUS-nál
Kossuth-utca 1.

